

4

KİTAP

19 Nisan 2012

KRİTİK

D İSTANBUL'U NE KADAR YAZSAK AZ

DÜNYANIN EN GÜZEL ŞEHİRİ TANIMINI FAZLASIYLA HAK EDEN İSTANBUL YAZARLARA VE YAYIN DÜNYASINA İLHAM KAYNAĞI OLMAYA DEVAM EDİYOR. EDEBİ ESERLERİN YANINDA İSTANBUL'UN KÜLTÜREL YAPISI, MİMARİSİ, DEĞİŞEN, DÖNÜŞEN KENT DOKUSU DA KİTAPLARA KONU OLUYOR.

İSTANBUL üzerine sayısız şiir, hikaye, roman ve araştırma yazıldı. Ama yazmakla, anlatmakla bitecek gibi değil. Oylesi büyük bir medeniyet bakiyesi ki, asırlık geçmiş olan bu şehre hangi açıdan baksanız ciltler dolusu çalışma yapmak mümkün. Yahya Kemal, Ahmet Hamdi Tanpınar, Aydın Boysan, Selim İleri gibi pek çok yazar için İstanbul'u yazmak İstanbul'u yaşamak anlamına geliyor. İstanbul'u sevmek konusunda ise herkesin 'aşk'ı kendine... Bu yüzden hepsinin kelimelerinde ayrı bir güzellik ve anlam kazanıyor bu şehir.

İstanbul'a dair son dönemde çıkan pek çok kitap var yine. Aydın Boysan'ın oğlu Burak Boysan'la kaleme aldığı *İki Nesil Bir Şehir* en dikkat çekenlerden. Pozitif Yayınları'ndan Neşe Mesutoğlu'nun imzasını taşıyan *Hayalden Gerçeğe Sözcük Yazmaya* kitabında ise İstanbul'u seven otuz dört kişinin 34 farklı İstanbul'u var. Kitapta Ahmet Ümit'in 'İstanbul'u Savunma Derneği' hayalini, İlber Ortaylı ile Kerem Görsen'in 'zaman makinesinde İstanbul'u dolaşma' isteğini, Çetin Altan'ın '2112 yılı İstanbul'unu, Ara Güler'in kendisini 'İstanbul'un simgesi' ilan edişini, Ediz Hun'un 'eski Yeşilçam filmlerindeki mekânları' anlatışını, Anjelika Akbar'ın 'İstanbul'un sesi'ni yorumlayışını, Ayhan Sıçimoğlu'nun 'büyük İstanbul otoparkı' projesini bulabilirsiniz.

ŞEHİRİN HAFIZASI TAZELENİYOR

Kamu kurumlarının İstanbul yayınları da, şehir kitaplığına önemli katkılar sağlama devam ediyor. İstanbul Büyükşehir

Belediyesi Kültür A.Ş. tarafından yayına hazırlanan ve İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti projeleri kapsamında hayata geçirilen İstanbul'un 100'leri serisi bu anlamda önemli bir eksikliği gideriyor. Ansiklopedik bir yanı da olan çalışma İstanbul'un tarihini, kültürünü, sanatı, sosyal ve toplumsal dokusunu da kayıt altına alıyor. *İstanbul'un 100 Ressamı*, *100 Yazarı*, *100 Fotoğrafı*, *100 Kaybolan Eseri*, *100 Roma-Bizans eseri ile başlayan ve İstanbul'un 100 Su Yapısı*, *İstanbul'un 100 Ailesi*, *İstanbul'un 100 Kilisesi*, *İstanbul'un 100 Romanı* ile devam eden seride en son *İstanbul'un 100 Görülecek ve Yaşanacak Yeri* başlıklı kitap yayımlandı. Şehri tanıma faslında başucu kitabı olacak çalışmayı araştırmacı ve aynı zamanda fotoğraf sanatçısı olan Bahar Kaleli hazırladı.

KÜRESEL ŞEHİR ÜZERİNE DÜŞÜNMEK

Marmara Belediyeler Birliği de İstanbul'la ilgili iki özel çalışmaya imza attı. Prof. Recep Bozdoğan'ın kaleme aldığı *İstanbul, Derinlik, Değişim ve Güç*, İstanbul'un nasıl küresel bir şehir olacağı konusunda değerlendirmeler içeriyor. "İstanbul'u kendi bağlamı içinde anlamadan O'na anlamlar yüklemek mümkün olmadığı gibi geçmişini ve bugünü analiz etmeden geleceğini planlamak da mümkün değildir. İstanbul'a asli kimliğini kazandıran medeniyet kodları okunmadan, bir kültür ve medeniyet tasavvuru geliştirmek sağlıklı sonuçlar vermeyecektir" diyor Prof. Bozdoğan, İstanbul'un gelişirken ihtiyaç duyduğu bakış açısını da net bir biçimde ortaya koyuyor.

BİR ROMAN KAHRAMANI OLARAK İSTANBUL

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş., 19'uncu yüzyılın sonlarıyla 20'nci yüzyılın başlarında yazılan 25 Türk romanındaki unutulmaz İstanbul tasvirlerini tek kitapta topladı.

"*Türk Romanından Bir Demet İstanbul*" isimli kitap, aralarında Namık Kemal'in İntibahı, Rezaizade Mahmud Ekrem'in Araba Sevdası, Halit Ziya Uşaklıgil'in Mai ve Siyah'ı, Ahmed Hamdi Tanpınar'ın Huzur'u ve Peyami Safa'nın Canan isimli romanının da bulunduğu Türk Edebiyatı'nın en seçkin 25 romanından derleme yapılarak hazırlanmıştır. Şair ve yazar Ekrem Kaftan'ın editörlüğünü yaptığı seçki ile okuyucunun, bir zamanların İstanbul'unu zihninde canlandırması ve insan ilişkilerini yeniden tasavvur etmesi amaçlanıyor. Kitap, kimi zaman Boğaz manzaraları, kimi zaman romanın yazıldığı yıllardaki İstanbul'un sosyal ilişkileri, kimi zaman da mimarisine adeta bir roman kahramanına dönüşen İstanbul'u bir de bu açıdan tanımayı sağlıyor.

BİR DEMET İSTANBUL

Editör: Ekrem Kaftan

İBB Kültür A.Ş.

İstanbul Hayal ve Gerçek adını taşıyan ikinci kitap ise İstanbul Dersleri seminer programındaki metinlerin derlenmesinden oluşmuş bir çalışma. Marmara Belediyeler Birliği ile Marmara Üniversitesi İstanbul Araştırmaları Bilim Dalı'nın ortak çalışması olan seminer programında Prof. Dr. Uğur Tanyeli, Prof. Dr. Ayşe Şentürer, Prof. Dr. İlhan Tekeli ve Yrd. Doç. Ahmet Vefa Çobanoğlu dersler vermiş. Dolayısıyla kitapta da bu birbirinden değerli akademisyenlerin İstanbul'un kimliği, bir kültür odağı olmasının dünya kenti olmasındaki rolü gibi konularda yaptıkları konuşmalar yer alıyor.

İstanbul Ticaret Odası'nın prestij yayınlarından *Sultan II.Abdülhamit'in Mirası İstanbul'un Kamu Binaları* da şehrin mimari kimliğine ilişkin önemli bir çalışma. Sultan II.Abdülhamit döneminin kamu binalarının tarihçe, yapılaşma nedenleri ve günümüzdeki durumlarının tüm detaylarıyla anlatıldığı kitap, İstanbul'un ikinci büyük köklü imar hareketinin yapıldığı dönemde de ışık tutuyor.

KİMLİĞE YANSIYAN MİMARİ

Yapı Kredi Yayınları'ndan çıkan *A City: İstanbul 101 Buildings* de sıradışı bir mimari antolojisi ortaya koyuyor. İstanbul'un binlerce yıllık tarihinden günümüze kalmış önemli "imgesel" yapıları betimleyen ve tarihsel bağlamına oturtan *A City: İstanbul 101 Buildings* kitabı, 2000'li yılların başında, geçmişini iki bin yedi yüz yıl geriye giden bir kenti, İstanbul'u algılayabilmek ve tanımlamak için varolan yapıyı çevreden alınan 101 kesitle şehrin 101 yapısını inceliyor. Geçmişin sosyo-kültürel birikiminin, tüm gizli değerlerin yapıları yansıyan estetik boyutların, mimari özelliklerin, yapısal niteliklerin; toplumsal belleğin anılarla birlikteliğinin 101 kentsel simgeyle oluşturduğu kentsel kimliği tanımlıyor.

